Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 5 czerwca 2014 r.*

Konwencja wykonawcza do układu z Schengen — Artykuł 54 — Zasada ne bis in idem — Zakres stosowania — Wydane przez sąd umawiającego się państwa postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego i nieprzekazaniu sprawy do sądu orzekającego o odpowiedzialności karnej z powodu niewystarczających dowodów uprawdopodobniających popełnienie przestępstwa — Możliwość wznowienia postępowania przygotowawczego prowadzonego przez sędziego w wypadku ujawnienia się nowych dowodów uprawdopodobniających popełnienie przestępstwa — Pojęcie osoby, „której proces zakończył się wydaniem prawomocnego wyroku" — Ściganie karne tej samej osoby w odniesieniu do tego samego czynu w innym umawiającym się państwie — Wygaśnięcie oskarżenia publicznego i stosowanie zasady ne bis in idem

W sprawie C-398/12

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 35 UE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, przedłożony przez Tribunale di Fermo (Włochy) postanowieniem z dnia 11 lipca 2012 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 29 sierpnia 2012 r., w postępowaniu karnym przeciwko:

M,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: L. Bay Larsen (sprawozdawca), prezes izby, K. Lenaerts, wiceprezes Trybunału, pełniący obowiązki sędziego czwartej izby, M. Safjan, J. Malenovský i A. Prechal, sędziowie,

rzecznik generalny: E. Sharpston,

sekretarz: A. Impellizzeri, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 12 września 2013 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu Q oraz R przez C. Taorminę oraz L.V. Mascioli, avvocati,

— w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez G. Palatiella, avvocato dello Stato,

— w imieniu rządu belgijskiego przez T. Materne'a oraz C. Pochet, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu niemieckiego przez T. Henzego oraz J. Kemper, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: włoski.

— w imieniu rządu niderlandzkiego przez C. Schillemans, M. de Ree, C. Wissels oraz B. Koopman, działające w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu austriackiego przez A. Poscha, działającego w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu rządu polskiego przez B. Majczynę, M. Arciszewskiego, M. Szpunara oraz M. Szwarc, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu szwajcarskiego przez D. Klingelego, działającego w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu Komisji Europejskiej przez F. Moro oraz R. Troostersa, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 6 lutego 2014 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 54 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz.U. 2000, L 239, s. 19), podpisanej w Schengen w dniu 19 czerwca 1990 r. (zwanej dalej „KWUS”).

2 Wniosek ten został przedłożony w ramach postępowania karnego wszczętego we Włoszech przeciwko M w odniesieniu do tego samego czynu, który stanowił przedmiot równoległego postępowania przygotowawczego w Belgii, z powodu popełnienia, w okresie między majem 2001 r. a lutym 2004 r., na terytorium tego ostatniego państwa członkowskiego przestępstwa przeciwko wolności seksualnej na szkodę małoletniej przy użyciu przemocy.

Ramy prawne

Europejska Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności

3 Europejska Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisana w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. (zwana dalej „EKPC”), zawiera w załączniku protokół nr 7, podpisany w Strasburgu w dniu 22 listopada 1984 r. i ratyfikowany przez 25 państw członkowskich Unii Europejskiej (zwany dalej „protokołem nr 7 do EKPC”), którego art. 4, zatytułowany „Zakaz ponownego sądzenia [ścigania] lub karania”, ma następującą treść:

„1. Nikt nie może być ponownie sądzony [ścigany] lub ukarany w postępowaniu [karnym] przed sądem tego samego państwa za przestępstwo, za które został uprzednio skazany prawomocnym wyrokiem lub uniewinniony zgodnie z ustawą i zasadami postępowania karnego tego państwa.

2. Postanowienia poprzedniego ustępu nie stoją na przeszkodzie wznowieniu postępowania zgodnie z ustawą i zasadami postępowania karnego danego państwa, jeśli wyjdą na jaw nowo odkryte fakty lub jeśli w poprzednim postępowaniu popełniono poważną pomyłkę, która mogła mieć wpływ na wynik sprawy.

3. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być uchylone na podstawie artykułu 15 [EKPC]”.

Prawo Unii

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej

4 Artykuł 50 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą"), zatytułowany „Zakaz ponownego sądzenia lub karania w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary", ma następujące brzmienie:

„Nikt nie może być ponownie sądzony [ścigany] lub ukarany w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary, w odniesieniu do którego zgodnie z ustawą został już uprzednio uniewinniony lub za który został już uprzednio skazany prawomocnym wyrokiem na terytorium Unii".

Protokół (nr 19) w sprawie dorobku Schengen

5 Protokół (nr 19) w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej, załączony do traktatu z Lizbony (Dz.U. 2010, C 83, s. 290), stanowi w swoich art. 1 i 2, że Królestwo Belgii i Republika Włoska należą do państw członkowskich, do których stosuje się dorobek Schengen.

Protokół (nr 36) w sprawie postanowień przejściowych

6 Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 3 protokołu (nr 36) w sprawie postanowień przejściowych, załączonego do traktatu FUE, uprawnienia przyznane Trybunałowi na mocy tytułu VI traktatu UE – w wersji tego traktatu obowiązującej przed wejściem w życie traktatu z Lizbony – pozostają niezmienione przez pięć lat po dacie wejścia w życie traktatu z Lizbony w odniesieniu do aktów prawnych Unii, które zostały przyjęte przed wejściem w życie rzeczonego traktatu, także w przypadku gdy zostały one uznane zgodnie z art. 35 ust. 2 UE.

Oświadczenie na podstawie art. 35 ust. 2 UE

7 Z informacji dotyczącej daty wejścia w życie traktatu z Amsterdamu opublikowanej w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* w dniu 1 maja 1999 r. (Dz.U. L 114, s. 56) wynika, że Republika Włoska złożyła na podstawie art. 35 ust. 2 UE oświadczenie, w którym uznała ona właściwość Trybunału do orzekania w trybie prejudycjalnym na warunkach określonych w art. 35 ust. 3 lit. b) UE.

KWUS

8 Część dorobku Schengen stanowi w szczególności KWUS. Jej tytuł III, zatytułowany „Policja i bezpieczeństwo", zawiera rozdział 3, zatytułowany „Stosowanie zasady ne bis in idem". Zgodnie z art. 54 KWUS, który znajduje się w tym rozdziale 3:

„Osoba, której proces zakończył się wydaniem prawomocnego wyroku na obszarze jednej umawiającej się strony, nie może być ścigana na obszarze innej umawiającej się strony za ten sam czyn, pod warunkiem że została nałożona i wykonana kara lub jest ona w trakcie wykonywania, lub nie może być już wykonana na mocy przepisów prawnych skazującej umawiającej się strony".

Prawo belgijskie

9 Artykuł 128 belgijskiego code d'instruction criminelle (kodeksu postępowania karnego, zwanego dalej „CIC") stanowi, że w wypadku gdy złożono wniosek o przekazanie sprawy podejrzanego do sądu orzekającego o odpowiedzialności karnej, „[j]eśli izba sądu pierwszej instancji nadzorująca

postępowania przygotowawcze prowadzone przez sędziego [belg. chambre du conseil] uważa, że czyn nie stanowi ani zbrodni, ani występku, ani wykroczenia – lub że nie istnieje żaden dowód uprawdopodobniający popełnienie przestępstwa [belg. charge] przez podejrzanego – umarza ona postępowanie przygotowawcze".

10 Artykuł 246 CIC stanowi:

„Podejrzany, w odniesieniu do którego izba sądu apelacyjnego nadzorująca postępowania przygotowawcze prowadzone przez sędziego [belg. chambre des mises en accusation] wydała postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego i nieprzekazywaniu sprawy do jednego z sądów orzekających o odpowiedzialności karnej, nie będzie już mógł zostać oskarżony o ten sam czyn, chyba że ujawnią się nowe dowody uprawdopodobniające popełnienie przestępstwa".

11 Artykuł 247 CIC stanowi:

„Za nowe dowody uprawdopodobniające popełnienie przestępstwa [belg. charges] uważa się zeznania świadków, dokumenty i protokoły, które nie mogły zostać przedłożone do rozpatrzenia przez izbę sądu apelacyjnego nadzorującą postępowania przygotowawcze prowadzone przez sędziego, lecz mogą jednak albo podnieść moc dowodową dowodów, które izba sądu apelacyjnego uznała za nieposiadające wystarczającej mocy dowodowej, albo przyczynić się do dokładniejszego wyjaśnienia okoliczności faktycznych sprzyjającego ujawnieniu prawdy".

12 Z akt sprawy wynika, że w Belgii Cour de cassation (sąd najwyższy) orzekł, iż art. 246 i 247 CIC nie tylko regulują umorzenie postępowania przygotowawczego orzekane przez izbę sądu apelacyjnego nadzorującą postępowania przygotowawcze prowadzone przez sędziego, ale też stosuje się je we wszystkich wypadkach, gdy sądy nadzorujące postępowania przygotowawcze prowadzone przez sędziego, w tym izba sądu pierwszej instancji, zamknęły postępowanie przygotowawcze prowadzone przez sędziego postanowieniem o umorzeniu postępowania.

13 Artykuł 248 CIC stanowi, że w wypadku ujawnienia się nowych dowodów uprawdopodobniających popełnienie przestępstwa funkcjonariusz policji sądowej lub sędzia prowadzący postępowanie przygotowawcze przesyła odpis dokumentów i dowodów uprawdopodobniających popełnienie przestępstwa prokuratorowi prokuratury apelacyjnej. Na wniosek prokuratora prokuratury apelacyjnej prezes izby sądu apelacyjnego nadzorującej postępowania przygotowawcze prowadzone przez sędziego wskazuje sędziego, który na wniosek prokuratury przeprowadzi nowe postępowanie przygotowawcze.

Prawo włoskie

14 Artykuł 604 włoskiego kodeksu karnego stanowi, że przestępstwa przeciwko wolności seksualnej dokonane przy użyciu przemocy przez obywateli włoskich, choćby zostały popełnione za granicą, mogą być ścigane we Włoszech.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

15 M, obywatel włoski, zamieszkuje w Belgii, gdzie w wyniku kilku zawiadomień o przestępstwie złożonych przez Q, jego synową, w 2004 r. prowadzono wobec niego ściganie karne z powodu działań wypełniających znamiona przestępstw przeciwko wolności seksualnej dokonanych przy użyciu przemocy lub zabronionych zachowań o charakterze seksualnym, w tym czynności seksualnej względem osoby małoletniej poniżej lat 16.

16 Owe czyny zostały jakoby dokonane na terytorium Belgii w okresie między majem 2001 r. a lutym 2004 r. wobec N – wnuczki M, urodzonej w dniu 29 kwietnia 1999 r. – przy współudziale jego syna O, który jest ojcem N.

17 W wyniku postępowania przygotowawczego prowadzonego przez sędziego, w którego toku zebrano i zbadano różne środki dowodowe, izba sądu pierwszej instancji nadzorująca postępowania przygotowawcze prowadzone przez sędziego tribunal de première instance de Mons (sądu pierwszej instancji w Mons, Belgia) postanowieniem z dnia 15 grudnia 2008 r. umorzyła postępowanie przygotowawcze i nie przekazała sprawy do sądu orzekającego o odpowiedzialności karnej z powodu niewystarczających dowodów uprawdopodobniających popełnienie przestępstwa.

18 Izba sądu apelacyjnego nadzorująca postępowania przygotowawcze prowadzone przez sędziego Cour d'appel de Mons (sądu apelacyjnego w Mons) potwierdziła to postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2009 r. Kasacja wniesiona od tego postanowienia została oddalona przez Cour de cassation (Belgia) postanowieniem z dnia 2 grudnia 2009 r.

19 Równolegle do postępowania przygotowawczego prowadzonego przez sędziego na terytorium Belgii, w wyniku zawiadomienia o przestępstwie złożonego przez Q w dniu 23 listopada 2006 r. do policji włoskiej, wszczęto ściganie karne przeciwko M z powodu tych samych czynów co wskazane w pkt 15 i 16 niniejszego wyroku przed Tribunale di Fermo (sądem okręgowym w Fermo).

20 W dniu 19 grudnia 2008 r., w wyniku postępowania przygotowawczego mającego zasadniczo ten sam zakres co postępowanie przeprowadzone w Belgii, przeprowadzający wstępną kontrolę oskarżenia sędzia Tribunale di Fermo wydał postanowienie o przekazaniu sprawy M do rozpoznania co do istoty przez izbę kolegialną tego samego sądu.

21 Podczas rozprawy w dniu 9 grudnia 2009 r. w Tribunale di Fermo M powołał się na postanowienie z dnia 2 grudnia 2009 r. wydane przez Cour de cassation oraz na zasadę ne bis in idem.

22 Prokuratura i adwokaci Q – przyznając istnienie tożsamości czynów, które stanowiły przedmiot postępowań przygotowawczych zarówno w Belgii, jak i we Włoszech – zakwestionowali istnienie wyroku rozstrzygającego sprawę co do istoty, korzystającego z powagi rzeczy osądzonej, i w tym względzie podnieśli, że postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego z dnia 15 grudnia 2008 r. nie stanowi przeszkody dla późniejszego wznowienia postępowania w wypadku przedstawienia nowych dowodów uprawdopodobniających popełnienie przestępstwa.

23 Sąd odsyłający wskazuje, że rzeczone postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego stanowi przeszkodę dla przekazania sprawy podejrzanego do sądu orzekającego o odpowiedzialności karnej, chyba że ujawnią się nowe dowody uprawdopodobniające popełnienie przez niego przestępstwa, takie jak określone w art. 247 CIC.

24 Sąd odsyłający wskazuje także, że zgodnie z prawem belgijskim wznowienie postępowania przygotowawczego prowadzonego przez sędziego z powodu ujawnienia się nowych dowodów uprawdopodobniających popełnienie przestępstwa może mieć miejsce wyłącznie na wniosek prokuratury.

25 W tych okolicznościach Tribunale di Fermo postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy prawomocne orzeczenie o umorzeniu postępowania wydane przez [sąd] państwa członkowskiego Unii Europejskiej będącego stroną KWUS w wyniku obszernego śledztwa przeprowadzonego w ramach postępowania, które może zostać wznowione w wypadku pojawienia się nowych dowodów, wyklucza wszczęcie lub prowadzenie [stanowi przeszkodę dla wszczęcia lub prowadzenia] postępowania sądowego w sprawie tych samych czynów wobec tej samej osoby w innym umawiającym się państwie?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

26 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 54 KWUS należy interpretować w ten sposób, że postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego i nieprzekazaniu sprawy do sądu orzekającego o odpowiedzialności karnej – które to postanowienie w umawiającym się państwie, w którym zostało ono wydane, stanowi przeszkodę dla ponownego ścigania w odniesieniu do tych samych czynów osoby, w odniesieniu do której wydano rzeczone postanowienie, chyba że ujawnią się nowe dowody uprawdopodobniające popełnienie przestępstwa przez tę osobę – należy uważać za orzeczenie stanowiące prawomocny wyrok w rozumieniu tego artykułu, stanowiące w konsekwencji przeszkodę dla ponownego ścigania tej samej osoby w odniesieniu do tych samych czynów w innym umawiającym się państwie.

27 Jak wynika z samego brzmienia art. 54 KWUS, żadna osoba nie może być ścigana w umawiającym się państwie w odniesieniu do tych samych czynów, co do których jej „proces zakończył się wydaniem prawomocnego wyroku” w innym umawiającym się państwie.

28 W celu ustalenia, czy orzeczenie sądowe stanowi prawomocny wyrok wydany względem danej osoby w rozumieniu tego artykułu, należy upewnić się, że owo orzeczenie zostało wydane w następstwie dokonania oceny sprawy co do istoty (zob. podobnie wyrok Miraglia, C-469/03, EU:C:2005:156, pkt 30).

29 W tym względzie Trybunał orzekł, że orzeczenie organu sądowego umawiającego się państwa, na mocy którego oskarżony został prawomocnie uniewinniony z powodu braku dostatecznych dowodów, należy uważać za oparte na takiej ocenie (zob. podobnie wyrok van Straaten, C-150/05, EU:C:2006:614, pkt 60).

30 Należy więc stwierdzić, że postanowienie o umorzeniu postępowania wydane w wyniku postępowania przygotowawczego prowadzonego przez sędziego – w toku którego to postępowania zostały zebrane i rozpatrzone różne środki dowodowe – należy uważać za takie, które zostało wydane w następstwie dokonania oceny co do istoty w rozumieniu wyroku Miraglia (EU:C:2005:156), w zakresie, w jakim zawiera ono prawomocne orzeczenie w kwestii niewystarczającego charakteru tych dowodów i wyłącza jakąkolwiek możliwość wznowienia postępowania na podstawie tego samego łańcucha poszlak.

31 W tym względzie z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że aby osobę można było uznać za osobę, „której proces zakończył się wydaniem prawomocnego wyroku” w odniesieniu do zarzuconych jej czynów w rozumieniu art. 54 KWUS, możliwość przedstawienia przez oskarżyciela publicznego aktu oskarżenia musi ostatecznie wygasnąć w ten sposób, że rozpatrywane orzeczenie skutkuje – w umawiającym się państwie, w którym je wydano – przyznaniem ochrony wynikającej z zasady ne bis in idem (zob. podobnie wyrok Turansky, C-491/07, EU:C:2008:768, pkt 32, 35 i przytoczone tam orzecznictwo).

32 Orzeczenie, które – zgodnie z prawem umawiającego się państwa, w którym najpierw wszczęto postępowanie karne przeciwko danej osobie – nie powoduje bowiem ostatecznego wygaśnięcia możliwości przedstawienia przez oskarżyciela publicznego aktu oskarżenia na poziomie krajowym, nie może co do zasady stanowić przeszkody procesowej uniemożliwiającej ewentualne wszczęcie lub prowadzenie ścigania karnego przeciwko tej osobie za te same czyny w innym umawiającym się państwie (wyrok Turansky, EU:C:2008:768, pkt 36).

33 Otóż, jak wynika to z postanowienia odsyłającego, postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego uprawomocniło się w wyniku postanowienia wydanego przez Cour de cassation w dniu 2 grudnia 2009 r. W konsekwencji należy uznać, że możliwość przedstawienia przez oskarżyciela publicznego aktu oskarżenia wygasła, co stanowi zatem przeszkodę dla ponownego ścigania karnego M na terytorium Królestwa Belgii w odniesieniu do tych samych czynów oraz na podstawie tego samego zespołu okoliczności faktycznych i prawnych co te, które były badane w ramach postępowania, które doprowadziło do wydania owego postanowienia. Artykuły 246–248 CIC stanowią bowiem w istocie, że postępowanie może zostać wznowione wyłącznie na podstawie nowych dowodów uprawdopodobniających popełnienie przestępstwa, to jest w szczególności dowodów niepoddanych jeszcze badaniu izby sądu apelacyjnego nadzorującej postępowania przygotowawcze prowadzone przez sędziego i mogących zmienić postanowienie tej izby o umorzeniu postępowania przygotowawczego.

34 Ponadto należy przypomnieć, że – jak orzekł Trybunał w pkt 40 wyroku Bourquain (C-297/07, EU:C:2008:708) w odniesieniu do wyroku wydanego zaocznie – sam fakt, że owo postępowanie karne wymagałoby wznowienia postępowania na mocy prawa krajowego, nie wyklucza sam w sobie kwalifikacji owego wyroku jako „prawomocnego” w rozumieniu art. 54 KWUS.

35 Dodatkowo należy wskazać, że ponieważ zakaz ponownego ścigania lub karania w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary został także sformułowany w art. 50 karty, art. 54 KWUS należy interpretować w jego świetle.

36 W tym względzie należy na wstępie wskazać, że ocena „prawomocnego” charakteru rozpatrywanego orzeczenia karnego musi być oparta na prawie państwa członkowskiego, w którym je wydano.

37 Następnie należy zauważyć, że zgodnie z wyjaśnieniami dotyczącymi art. 50 karty, które muszą być uwzględnione w celu jego wykładni (wyrok Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, pkt 20 i przytoczone tam orzecznictwo), „w przypadku sytuacji określonych w artykule 4 protokołu nr 7, a mianowicie w przypadku stosowania zasady w tym samym państwie członkowskim, gwarantowane prawo ma takie samo znaczenie i zakres jak odpowiadające mu prawo w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”. Zważywszy bowiem, że art. 54 KWUS uzależnia – do celów stosowania zasady ne bis in idem do ewentualnego ścigania prowadzonego w innym umawiającym się państwie – „prawomocny” charakter orzeczenia sądowego od prawomocnego lub nieprawomocnego charakteru owego orzeczenia w umawiającym się państwie, w którym zostało ono wydane, ów punkt wyjaśnień jest istotny w niniejszej sprawie.

38 Otóż z art. 4 ust. 2 protokołu nr 7 do EKPC wynika, że zasada ne bis in idem określona w ust. 1 tego artykułu nie stoi na przeszkodzie możliwości wznowienia postępowania, „jeśli wyjdą na jaw nowo odkryte fakty”, które mogą mieć wpływ na wydany wyrok.

39 W tym względzie w wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 10 lutego 2009 r. w sprawie Zolotoukhine przeciwko Rosji (nr 14939/03, § 83) stwierdzono, że art. 4 protokołu nr 7 do EKPC „należy wziąć pod uwagę w wypadku, gdy wszczęto nowe ściganie i gdy wcześniejsze orzeczenie uniewinniające lub skazujące już się uprawomocniło”. Natomiast nie można brać pod uwagę nadzwyczajnych środków odwoławczych, w wypadku gdy chodzi o ustalenie, czy postępowanie zostało prawomocnie zamknięte. Pomimo że owe środki odwoławcze stanowią kontynuację pierwszego

postępowania, „prawomocny” charakter orzeczenia nie może zależeć od ich uruchomienia (wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 10 lutego 2009 r. w sprawie Zolotoukhine przeciwko Rosji, nr 14939/03, § 108).

40 W niniejszej sprawie możliwość wznowienia postępowania przygotowawczego prowadzonego przez sędziego z powodu ujawnienia się nowych dowodów uprawdopodobniających popełnienie przestępstwa, określona w art. 246–248 CIC, nie może podać w wątpliwość prawomocnego charakteru postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego rozpatrywanego w postępowaniu głównym. Wprawdzie owa możliwość nie stanowi „nadzwyczajnego środka odwoławczego” w rozumieniu rzeczonego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, ale zakłada ona wszczęcie w drodze wyjątku – i to na podstawie innych dowodów – raczej odrębnego postępowania niż zwykłej kontynuacji już zamkniętego postępowania. Ponadto biorąc pod uwagę konieczność weryfikacji prawdziwie nowego charakteru dowodów powołanych w celu uzasadnienia wznowienia postępowania, każde nowe postępowanie oparte na takiej możliwości wznowienia, przeciwko tej samej osobie i w odniesieniu do tych samych czynów, może być wszczęte wyłącznie w umawiającym się państwie, w którym wydano owo postanowienie.

41 W świetle powyższych rozważań na przedstawione pytanie należy odpowiedzieć, iż art. 54 KWUS należy interpretować w ten sposób, że postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego i nieprzekazaniu sprawy do sądu orzekającego o odpowiedzialności karnej – które to postanowienie w umawiającym się państwie, w którym zostało ono wydane, stanowi przeszkodę dla ponownego ścigania w odniesieniu do tych samych czynów osoby, w odniesieniu do której wydano owo postanowienie, chyba że ujawnią się nowe dowody uprawdopodobniające popełnienie przestępstwa przez tę osobę – należy uważać za orzeczenie stanowiące prawomocny wyrok w rozumieniu tego artykułu, stanowiące w konsekwencji przeszkodę dla ponownego ścigania tej samej osoby w odniesieniu do tych samych czynów w innym umawiającym się państwie.

W przedmiocie kosztów

42 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 54 Konwencji wykonawczej do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach podpisanej w Schengen (Luksemburg) w dniu 19 czerwca 1990 r. należy interpretować w ten sposób, że postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego i nieprzekazaniu sprawy do sądu orzekającego o odpowiedzialności karnej – które to postanowienie w umawiającym się państwie, w którym zostało ono wydane, stanowi przeszkodę dla ponownego ścigania w odniesieniu do tych samych czynów osoby, w odniesieniu do której wydano owo postanowienie, chyba że ujawnią się nowe dowody uprawdopodobniające popełnienie przestępstwa przez tę osobę – należy uważać za orzeczenie stanowiące prawomocny wyrok w rozumieniu tego artykułu, stanowiące w konsekwencji przeszkodę dla ponownego ścigania tej samej osoby w odniesieniu do tych samych czynów w innym umawiającym się państwie.

Podpisy